

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ตลาดตราสารหนี้ เป็นตลาดหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยเป็นแหล่งระดมทุนของกิจการและเป็นแหล่งลงทุนของนักลงทุน ผู้ออกตราสารหนี้คือผู้กู้เงิน หรือลูกหนี้ ส่วนผู้ซื้อคือผู้ให้กู้หรือเจ้าหนี้ ซึ่งแตกต่างจากตราสารทุนหรือหุ้นสามัญ ที่ผู้ถือตราสารทุนนั้น จะเป็นผู้ถือหุ้น มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการนั้นๆ ไม่ใช่เจ้าหนี้

ตราสารหนี้มีการกำหนดอายุ อัตราดอกเบี้ย กำหนดชำระดอกเบี้ยและเงินต้น หรือผลประโยชน์อื่นใด ในระหว่างที่ตราสารหนี้ยังไม่ครบกำหนดอายุ หรือวันไถ่ถอน สามารถซื้อขาย โอนเปลี่ยนมือกันได้ ตราสารหนี้ ที่ออกโดยรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ เรียกว่า “พันธบัตร” ส่วนตราสารหนี้ที่ออกโดยบริษัทเอกชนจะเรียกว่า “หุ้นกู้” แต่ในต่างประเทศใช้คำว่า “Bond” สำหรับตราสารหนี้ทั่วไปทั้งที่ออกโดยรัฐและเอกชน มีในบางกรณีที่เรียกว่า “Debenture” เมื่อตราสารหนี้ นั้นไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน

นับตั้งแต่วิกฤติเศรษฐกิจครั้งใหญ่ในปี 2540 ตลาดตราสารหนี้เริ่มมีบทบาทมากขึ้น เนื่องจากเป็นช่วงที่ธนาคารพาณิชย์ที่ไม่สามารถปล่อยเงินกู้ได้เต็มที่ ตลาดตราสารหนี้จึงเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญของภาครัฐและเอกชนนอกเหนือจากธนาคารพาณิชย์ อีกทั้งนักลงทุนก็ได้ผลตอบแทนที่สูงกว่าการฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์

สถานะเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทย ในปี 2548 มีการขยายตัวลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับระยะเวลาเดียวกันของปี 2547 ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยหลายประการ อาทิ ปัญหาราคาน้ำมันที่ทรงตัวอยู่ในระดับสูง ภัยพิบัติจากคลื่นยักษ์สึนามิ ปัญหาการขาดแคลนน้ำในเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออก ปัญหาการขาดดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัด รวมทั้งทิศทางอัตราเงินเฟ้อและอัตราดอกเบี้ยที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้ การเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยถือเป็นปัจจัยที่สำคัญส่งผลกระทบต่อตลาดตราสารหนี้ กล่าวคือ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนที่ลงทุนในตราสารหนี้ ให้หันมาลงทุนในตราสารหนี้ระยะสั้น และระยะปานกลางแทนการลงทุนในตราสารหนี้ระยะยาว (ตลาดตราสารหนี้ , 2549 : ออนไลน์)

สถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) (สบพ.) เป็นหน่วยงานอิสระภายใต้กระทรวงพลังงาน มีหน้าที่จัดหาเงินมาดำเนินการ เพื่อรักษาระดับราคาขายปลีกน้ำมัน

เชื้อเพลิงภายในประเทศ พร้อมทั้งดำเนินการต่างๆ ตามนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกองทุนพลังงาน (สถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน), 2549 : ออนไลน์)

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2548 ได้มีมติให้เห็นชอบในหลักการให้ สบพ. จัดหาเงินกู้โดยการออกตราสารหนี้เสนอขายให้กับนักลงทุนประเภทสถาบันและ/หรือประชาชนทั่วไป และ/หรือผู้จากสถาบันการเงิน เพื่อนำเงินไปชำระหนี้เดิม จ่ายดอกเบี้ย และเป็นค่าใช้จ่ายอื่นๆ ของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และสามารถปรับโครงสร้าง และ/หรือเงื่อนไขการกู้ยืมเงินได้ โดยการกู้เงินรายใหม่เพื่อชำระหนี้เดิม แปลงหนี้ ชำระหนี้ก่อนถึงกำหนดชำระและขยายเวลาการชำระหนี้ แต่ทั้งนี้จำนวนเงินของหนี้ดังกล่าวรวมแล้วต้องไม่เกิน 85,000 ล้านบาท โดยวงเงินที่กู้ใหม่เพื่อนำเงินมาชำระหนี้เดิมให้นับเป็นวงเงินเดียวกัน และให้ชำระหนี้ดังกล่าวให้ครบถ้วนภายในปี พ.ศ.2554

สบพ. ได้เสนอขายพันธบัตรสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) ครั้งที่ 1/2548 หรือที่เรียกกันว่า “พันธบัตรกองทุนน้ำมัน” ให้แก่ผู้ลงทุนทั่วไปและผู้ลงทุนประเภทสถาบัน เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2548 ซึ่งได้อันดับความน่าเชื่อถือของพันธบัตร AA- โดยบริษัท ทริสเรทติ้ง จำกัด มูลค่ารวมของพันธบัตรทั้ง 3 ชุดเป็นจำนวน 26,400 ล้านบาท ดังนี้ (สถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน), 2549 : ออนไลน์)

	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ ต่อปี)	วันครบกำหนดไถ่ ถอน
ชุดที่ 1	8,800	4.28	13 ตุลาคม 2549
ชุดที่ 2	8,800	5.26	13 ตุลาคม 2550
ชุดที่ 3	8,800	5.87	13 ตุลาคม 2551
รวม	26,400		

พันธบัตรทั้ง 3 ชุดนี้มีเงื่อนไขในการลงทุนคือมูลค่าเงินลงทุนขั้นต่ำสำหรับผู้ลงทุนทั่วไปจำนวน 50,000 บาท จ่ายดอกเบี้ยเป็นรายงวด 3 เดือนนับแต่วันออกพันธบัตร และครบกำหนดไถ่ถอนเงินต้นทุกวันที่ 13 ตุลาคม ของปี 2549 - ปี 2551

ในการจำหน่ายพันธบัตรของ สบพ. ปรากฏว่าพันธบัตรของ สบพ. ได้รับความสนใจจากนักลงทุนเป็นอย่างมาก จนทำให้สามารถจำหน่ายได้หมดในเวลาอันรวดเร็ว (พันธบัตรกองทุนน้ำมันมูลค่า 26.4 หมื่นล้านบาท, 2548 : ออนไลน์) และได้รับรางวัล IFR Asia's 2005 Awards for

Thailand Capital Markets of the year ซึ่งได้มีพิธีการมอบรางวัลดังกล่าว ณ ประเทศฮ่องกง ในวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2549 (สถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน), 2549 : ออนไลน์)

ในช่วงที่ผ่านมา สบพ. ได้จัดหาเงินโดยการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน โดยมีกระทรวงการคลังค้ำประกัน แต่การจำหน่ายพันธบัตรในปี 2548 นี้เป็นครั้งแรกที่สบพ.จัดหาเงิน โดยการออกพันธบัตรโดยกระทรวงการคลังไม่ได้ค้ำประกัน เป็นการระดมทุนจากทั้งผู้ลงทุนทั่วไป และผู้ลงทุนประเภทสถาบัน ซึ่งได้รับความสำเร็จในการจัดหาเงินดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในพันธบัตรสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน)

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในพันธบัตรสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน)

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลการตัดสินใจลงทุนในพันธบัตรสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน)
2. ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการใช้ส่งเสริมการลงทุนในพันธบัตรของหน่วยงาน (สบพ.) ตลอดจนหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน และผู้ที่ต้องการระดมทุนโดยออกตราสารหนี้

1.4 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

พันธบัตร หมายถึง ตราสารแห่งหนึ่งระยะยาวซึ่งผู้ออกมีข้อผูกพันตามกฎหมายที่จะชำระดอกเบี้ยและเงินต้นแก่ผู้ซื้อตามเวลาที่กำหนดในต่างประเทศ จะใช้คำว่า Bond สำหรับตราสารหนี้ที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน (Secured Bond) และจะใช้คำว่า Debenture สำหรับตราสารหนี้ที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน (Unsecured Bond) สำหรับในประเทศไทยนิยมใช้ Bond หรือพันธบัตรในการเรียกตราสารหนี้ภาครัฐ และใช้ Debenture หรือหุ้นกู้ในการเรียกตราสารหนี้ภาคเอกชน

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุน หมายถึง สิ่งที่ผู้ลงทุนให้ความสำคัญและมีผลต่อการตัดสินใจลงทุนได้แก่ ปัจจัยด้านองค์ประกอบของพันธบัตร ปัจจัยกระตุ้นภายในด้านส่วนประสมการตลาด ปัจจัยกระตุ้นภายนอก และปัจจัยความเสี่ยงในการลงทุนในตราสารหนี้

พันธบัตรสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) หมายถึง พันธบัตรที่
ออกโดยสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) หรือที่เรียกว่าพันธบัตรกองทุนน้ำมัน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved